

Weidegang wordt van stal gehaald

Was weidegang voor melkkoeien vroeger heel gewoon, tegenwoordig staat 26 procent van onze melkkoeien altijd op stal. En de helft van alle melkkoeien heeft nog maar beperkt weidegang. Burgers willen graag koeien in de wei zien. Stichting Weidegang komt met kengetallen om boeren inzicht te geven in de techniek bij het weiden van melkkoeien.

Frank de Vries

M

et de toename van het aantal melkrobots en de schaalvergroting worden koeien minder in de wei gezien.

Stichting Weidegang werd ingesteld met als doel de weidegang te stimuleren. Een breed gedragen projectgroep zet zich in om meer koeien in de wei te houden. Afgelopen februari kwam een grote groep belanghebbenden bij elkaar om te brainstormen over voorgestelde kengetallen door onderzoekers van Wageningen UR Livestock Research.

Boer centraal

Jammer dat er maar één veehouder aanwezig was in de groep van zo'n 25 personen. Dat hadden er wel wat meer mogen zijn. Maar projectleider Bert Philipsen van Wageningen UR vertelt dat ruim 200 veehouders, adviseurs en onderzoekers geïnterviewd zijn over aspecten van weidegang. Vanuit de echte weidelanden Ierland en Nieuw-Zeeland zijn aanvullende gegevens verzameld door de onderzoekers over het beweiden. Stichting Weidegang heeft aan Wageningen Universiteit opdracht gegeven om kengetallen te ontwikkelen over weidegang. Er is door de onderzoekers vastgesteld dat de kennis bij veehouders over weidegang is afgenomen de laatste

jaren. Vooral jonge boeren zeggen dat het beweidende 'zo'n gedoe' is om uit te voeren, aldus Philipsen.

Agnes van den Pol-Van Dasselaar van Wageningen UR kent de zorgen van de veehouder als het gaat om weidegang. "Het onvoorspelbare weer bij ons, de arbeid en de zorgen dat de melkproductie op peil blijft." Veel veehouders vragen zich af of weidegang nog wel uit kan en of het te combineren is met robotmelken. Van den Pol pleit voor zoiets als een 'weidesaldo'. Een cijfer waaruit blijkt wat het weiden kost en opbrengt. Maar daarvoor zijn gegevens nodig, zoals de opbrengst van weideland en de grasopname door een koe.

Van den Pol weet dat het beweiden per land verschilt. De Ieren beweiden voor 100 procent en 30 procent van de Deense en Oostenrijkse melkveehouders heeft de koeien nog buiten. In Bosnië beweiden nog maar 5 procent van de boeren. Woordvoerder Rob van Dongen van FrieslandCampina kan geen opgave doen over het aandeel weidemelk van de totale productie van de coöperatie. Mark Paauw, hoofd vereniging en transport van CONO Kaasmakers, kan dat wel: hij vertelt dat van de 500 CONO-veehouders 92 procent weidemelk levert. Van een totaal volume van 320 miljoen kg op jaarbasis is dat 294 mil-

joen kg. Dit voorjaar gaat CONO zijn melkstromen weidemelk en stalmelk gescheiden ophalen en verwerken. FrieslandCampina doet dit al enige tijd.

Ierse boeren meten gras

Kathryn George is adviseur voeding in Engeland en Ierland. Zij is een voorstander van weidegang en het meten van de graslengte. George: "Bij ons zie je steeds vaker dat een groepje boeren gezamenlijk een *rapid pasture* meter aanschaft (3.500 euro)." Met deze meetapparatuur wordt de gras hoogte gemeten en vervolgens door de computer omgerekend naar kilo's droge stof die op het veld staan.

Onderzoeker Michel de Haan van de Wageningen UR weet dat dat de meest onzekere factor is voor beweiding. "Het weer maakt of het gras groeit, kwalitatief goed is en smakelijk is voor het vee." De Haan wil toe naar systemen om grasgroei en grasopname voorspelbaar te maken. In zijn ogen kan dat het beweiden beter stuurbaar maken en de veehouder 'ontzorgen'.

Kengetallen weidegang

De onderzoekers van Wageningen UR hebben negen kengetallen in de maak als tool voor weidegang. In samenspraak met een dertigtal adviseurs en de eigen klankbordgroep van Stichting Weidegang is het de bedoeling om uiteindelijk één of maximaal twee kengetallen te hebben die er echt toe doen. We lopen de negen voorstellen van de onderzoekers even langs: grasgroei per dag in kg droge stof per ha en per dag; de kVEM benutting uit vers gras; handvatten om in te spelen op weersveranderingen; verwachte gras-

Weidegang als doel

De Stichting weidegang is in 2007 opgericht. Initiatiefnemers zijn FrieslandCampina, Albert Heijn, CBL, NAJK, Rouveen Kaasspecialiteiten, LTO, Nederlandse Melkveehouders Vakbond, Dierenbescherming en Natuurmonumenten. Het was de bedoeling om drie jaar te draaien, maar in 2010 is besloten nogmaals drie jaar verder te gaan als stichting. In die eerste twee jaar heeft de stichting een kleine duizend melkveehouders geadviseerd over de keuze tussen opstallen en weiden. Vanaf 1 november 2011 rekent de stichting een vergoeding van 125 euro voor een adviesgesprek aan een veehouder. Stichting Weidegang heeft ongeveer dertig gemotiveerde en ervaren adviseurs geselecteerd van accountancy- en adviesbureaus, veevoederbedrijven of leveranciers van automatische melksystemen. Bij de stichting zijn adviseurs aangesloten van: Accon-avm, Agrifirm, Alfa Accountants en Adviseurs, Antonissen Agrarisch Advies, Countus accountants en adviseurs, De Heus Voeders B.V., DeLaval B.V., DLV Rundvee Advies BV, Euro Koe IDEE, ForFarmers, Hendrix UTD, IDV Advies, Lely NV, LTO Noord Advies, Poortershaven, PPP-Agro Advies en Van der Veen & Kromhout.

Feiten over melkvee

- 20.000 melkveehouders waarvan 2.600 met melkrobot
- 1,4 miljoen melkkoeien
- 380.000 koeien hele jaar op stal
- 8.300 kg melk per koe per jaar
- FrieslandCampina en CONO Kaasmakers betalen 0,5 cent extra voor weidemelk
- Totale melkproductie (stal- en weidemelk) per jaar 11 miljard kg
- EU-melkquotering eindigt op 31 maart 2015
- De melkveehouderij boert op 1 miljoen ha land

opname; bedrijfsrendement weidegang uitgedrukt in de kosten per kg melk; kosten weiderantsoen; een beslisboom die helpt bij het beweidingsysteem; arbeidseffecten bij weiden en benchmarking van diverse kengetallen weidegang. Na een intensieve discussie in de groep worden

de twee tools 'grasgroei per dag' en 'verwachte grasopname voor de komende week' als meest interessante bovenaan gezet. De onderzoekers werken deze twee kengetallen verder uit en leggen ze voor aan de vaste klankbordgroep van het project.